

Kohderaportti Pohjois-Savon Kioski

Kuopion kulttuurihistorialliset rakennuskohteet - päivitysinventointi

KUOPIO

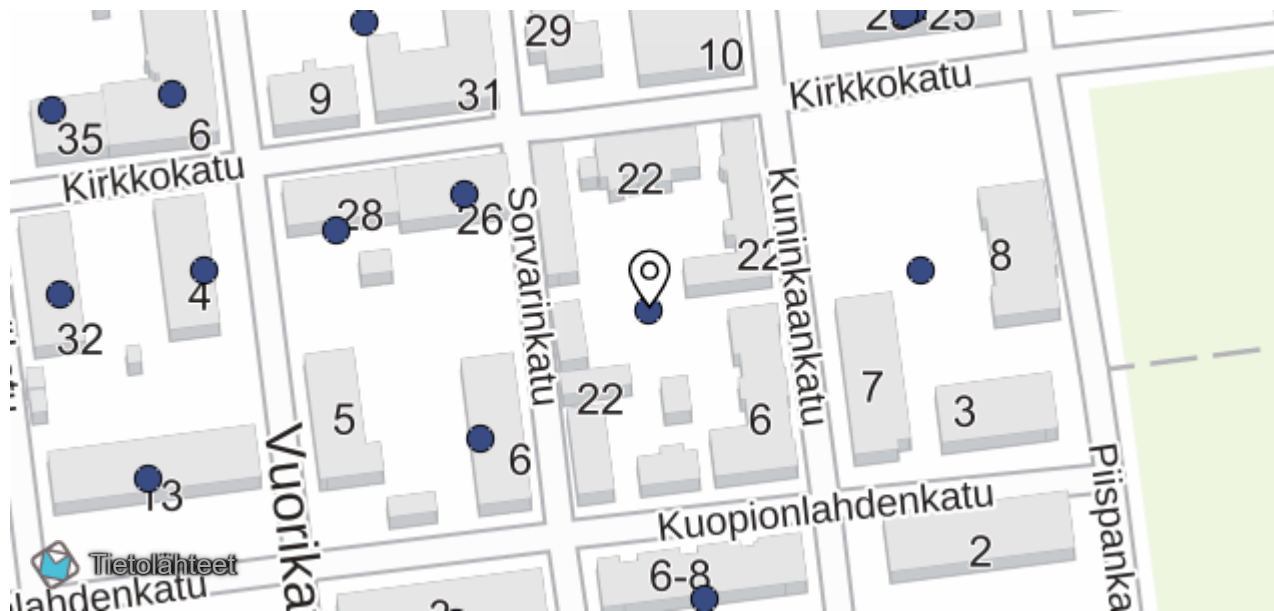
KIRKKOKATU 22, KUOPION KORTTELIMUSEO

(Katri Nousiainen 26.6.2019)

(Katri Nousiainen 26.6.2019)

Id: 200711

Kiinteistötunnus: 297-1-19-1

Sijainti: Kirkkokatu 22, Kuninkaankatu 6, Sorvarinkatu 5, Kuopionlahdenkatu

Kohdetyyppi: asuinrakentaminen

Inventoijat: 26.6.2019 Katri Nousiainen

Arvot: 24.6.2019 Luokitus: *3/3, Arviointi: ei määritelty

Ajoitukset: ei määritelty 1700-luvun loppu, 1826-1834, 1834-1870, 1849, 1856-1867, 1856, 1898

Kohteen sisältämät rakennukset:

Rakennus 1

Rakennus 10

Rakennus 11

Rakennus 12

Rakennus 13

Rakennus 2

Rakennus 3

Rakennus 4

Rakennus 5

Rakennus 6

Rakennus 7

Kuvaus

Kuninkaankadun, Kirkkokadun, Sorvarinkadun ja Kuopionlahdenkadun rajaama kortteli muodostaa Kuopion korttelimuseon. Museo on osa Kuopion kulttuurihistoriallista museota. Korttelissa on yksitoista rakennusta ja tontti on aidattu. Kirkkokadun ja Kuninkaankadun varrella olevat rakennukset sijaitsevat alkuperäisillä paikoillaan. Muut rakennukset on siirretty kortteliin kaupungin muista kortteleista. Rakennukset ovat alun perin rakennettu 1700-luvun lopulta 1800-luvun loppuun. Rakennukset restauroitiin vaiheittain 1970-luvulta lähtien 1990-luvulle. Museo avattiin yleisölle vuonna 1982, mutta koko kortteli tuli yleisölle avoimeksi vuonna 1997.

Suojelutilanne

Kiinteistöllä on asemakaavassa merkintä YM-1, his1. ”Museoiden ja niihin verrattavien rakennusten korttelialue. Alueella saa säilyttää ja saa sille siirtää muualta kaupungin vanhaa rakennustapaa edustavia rakennuksia. Rakennuksiin saa sisustaa näyttely-, kokous- ym. museon toimintaan liittyviä tiloja, alueen luonteeseen soveltuvan ravitsemisliikkeen sekä enintään kaksi asuntoa.”

Yleiskaavassa kiinteistö kuuluu alueeseen sr-2.

Maakuntakaava (2006): SR 11.1002 Puukorttelit.

Kuuluu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY 2009) Kuopion Snellmanin puisto, tuomiokirkko ja puukorttelit.

Arviointi

Rakennushistoriallisesti, historiallisesti ja maisemallisesti merkittävä. Vanhoista puutaloista koostettu yhtenäinen kortteli, joka kertoo entisajan elämisestä kaupungissa. Kuninkaankadun varrella sijaitsevat puutalot muodostavat muiden kadun puutalojen kanssa yhtenäisen katunäkymän.

Lähteet

Niiranen, T., Setälä, H. & Morris, D. (1982). Kuopion ulkomuseo. Kuopio: Kuopion museo.

Ruotsalainen, K. (1990). Kuopio Kulttuurihistorialliset rakennuskohteet inventointi 30.6.1990. Kuopio: Teknisen viraston kaavoitusosaston yleiskaavatoimisto. 21

Laaksonen, T. (1998). Kuopion korttelimuseo: Opaskirja. Kuopio: Kuopion kulttuurihistoriallinen museo.

Riekk, H. (2005). Kuopion kaupungin rakennushistoria: Kaupungin rakentamisvaiheita vuodesta 1875. Kuopio: Kuopion kaupunki. 226

(2006). Kuopion seudun kulttuuriympäristö seutukunnan vahvuudeksi: Kulttuuriympäristöselvitys Kuopion seudun maakuntakaavaa varten. Pohjois-Savon liitto. 23-24

(2008). Kuopion kulttuuriympäristö: Strategia ja hoito-ohjeet. Kuopio: Kuopion kaupunki. 29-31

Kuopion kaupungin museot (2018). Kuopion korttelimuseo. Saatavissa: <https://kuopionkorttelimuseo.fi/> (11.6.2019)

KUOPIO

KIRKKOKATU 22, KUOPION KORTTELIMUSEO

RAKENNUS 1

(Katri Nousiainen 26.6.2019)

(Katri Nousiainen 26.6.2019)

Id:	300939
Rakennustunnus:	102777609R
Rakennustyyppi:	asuinrakennukset
Alkup. käyttö:	013 muut erilliset pientalot
Nyk. käyttö:	323 museot ja taidegalleriat
Ajoitus:	1898
Suunnittelija:	Rakennusmestari P.J. Pitkänen
Kerrosluku:	(1)+1+(1)
Perustus:	kivi

Runko:	hirsi
Vuoraus:	pysty-vaakalaudoitus ja pysty-vaaka-pysty-laudoitus
Ulkoväri:	vihreä, valkoinen
Kattomuoto:	aumakatto
Kate:	pelti

Kuvaus

Uusrenessanssityylinen vinkkelirakennus sijaitsee Kuopionlahdenkadun ja Kuninkaankadun kulmauksessa. Talossa on käytetty koristeina pylväitä, kasetointia, koristeellisia ikkunoiden vuorilautoja, kerroslistoja ja osan ikkunoiden yläkulmat on viistetty. Ikkunapuitteet ovat vaaleansiniset. Rakennuksen päädyt ja kulma tulevat hieman seinästä ulos katuulkisivuissa sekä pohjoispäädyn länsipuolella. Myös rakennuksen pitkän sivun keskellä on poikkipäädyt. Länsisiiven kivijalassa on matala kiverros ja sitten tiiltä. Muun osan kivijalka on kiveä. Sisäpihalla on kolme sisäänkäyntiä. Lisäksi pohjakerrokseen on länsisiivestä sisäänkäynti ja siivessä on myös pieniä kellariovia. Rakennuksessa on museon näyttelysali ja henkilökunnan työtiloja.

Historia

Hirsirunkoisen rakennuksen on suunnitellut rakennusmestari P.J. Pitkänen vuonna 1898. Alun perin asuinrakennus. Rakennuksessa oli parikymmentä huonetta. Vuonna 1909 rakennuksessa tehtiin pieniä korjauksia ja vuonna 1914 uunimuutoksia sekä vesiklosetteja. Vuonna 1958 rakennuksessa tehtiin remontti, jossa tehtiin lisähuoneita lähinnä väliovia sulkemalla. Talo oli silloin siirtynyt kaupungin omistukseen. 1970-luvun alussa talo vuokrattiin Kuopion koti- ja taideteollisuusoppilaitokselle ja siitä poistettiin väliseiniä ja julkisivut maalattiin. 1980-luvulla talon Kuopionlahdenkadun puoleinen siipi siirtyi museon käyttöön ja muut osat vuonna 1993.

Lähteet

Laaksonen, T. (1998). Kuopion korttelimuseo: Opaskirja. Kuopio: Kuopion kulttuurihistoriallinen museo. 20–21

Kuopion kaupungin museot (2018). Kuopion korttelimuseo. Saatavissa: <https://kuopionkorttelimuseo.fi/> (11.6.2019)

KUOPIO

KIRKKOKATU 22, KUOPION KORTTELIMUSEO

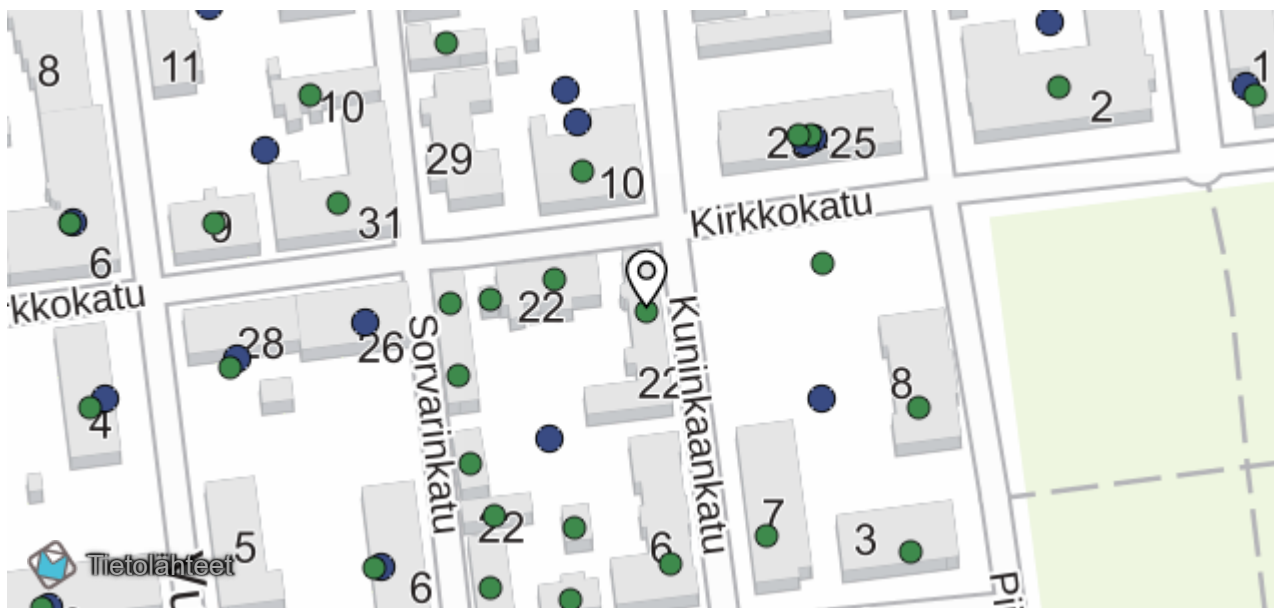
RAKENNUS 2

(Katri Nousiainen 26.6.2019)

(Katri Nousiainen 26.6.2019)

Id:	300940
Rakennustunnus:	102777610S
Rakennustyyppi:	asuinrakennukset
Alkup. käyttö:	013 muut erilliset pientalot
Nyk. käyttö:	323 museot ja taidegalleriat
Ajoitus:	1849
Suunnittelija:	ei täytetty
Kerrosluku:	1+(1)
Perustus:	kivi

Runko:	hirsi
Vuoraus:	vaakalaudoitus
Ulkoväri:	ruskea beige, valkoinen
Kattomuoto:	auma- ja harjakatto
Kate:	pelti
Ikkunat:	pääasiassa 6-ruutuiset

Kuvaus

Rakennus sijaitsee Kuninkaankadun ja Kirkkokadun kulmassa. Rakennuksessa on beige vaakalaudoitus. Listat ja koristeet ovat valkoiset. Ikkunapuitteet ovat vihreät ja vuorilautoja ei ole. Kuninkaankadun puoleisella julkisivulla on katon yläosan keskellä kolmiomainen frontoni, jonka keskellä on lunetti-ikkuna. Frontonin alapuolella on risaliitti. Risaliitissa on neljä pilasteria, joihin kuuluu jalka, varsi ja kapiteeli. Talon nurkissa ja julkisivussa on pilasterit, joissa ei ole jalkaa. Kuninkaankadun puolella on valeikkuna. Sisäpihan puoleisen julkisivun pohjoispäädyssä on viisikulmainen kuisti ja eteläpäädyssä nelikulmainen. Etelässä on länsisiipi. Länsisiivessä on kapea ja korkea neliskulmainen umpikuisti. Rakennuksessa esitellään säätyläisväen asumista 1800-luvulla ja lisäksi rakennukseen on sijoitettu Minna Canthin salonki.

Historia

Rakennus on 1800-luvun alkupuolelta, mutta siinä on osia paikalla jo aiemmin olleesta talosta. Se muodostuu kahdesta rakennuksesta.

Rakennus vuorattiin leveällä vaakalaudalla ja julkisivussa käytettiin pilastereita, listoitusta, kolmiomaista frontonia lunetti-ikkunoineen ja seinäpinnasta esiin nousevaa risaliittia. Julkisivu maalattiin öljymaalilla harmaaksi ja lautakatto vihreäksi. Katolla oli puurännit ja syöksytorvet läkipeltiä. Talossa oli useita kuusiruutuisia ikkunoita ja valeikkunoita ja vuorilaudat puuttuivat. Kivijalka oli sivelty kalkkilaastilla. Talon julkisivut olivat alun perin harmahtavat, mutta väri vaihtui useasti vuosien aikana. Se oli ruskea, vaaleanruskea, siniharmaa ja vaalean kellertävä. Pilasterit olivat aluksi valkoiset, sitten vihreät, valkoiset, ruskeat ja valkoiset.

Pääsiivessä oli alun perin kymmenen huonetta. Talossa oli yhdeksän kaakeliuunia, joista kaksi on säilynyt. Sisustukseen kuului myös kuudet pariovet, lattialankut, maalatulla konepaperilla vuoratut katot, seinissä oli maalatut konepaperit, paitsi yhdessä, jossa oli ranskalaiset tapetit. Länsisiivessä oli sali, kamari ja kyökki, josta oli erotettu kahveri. Siellä oli kaksi rapattua tiilikakluunia, lattiat olivat laudoista, sisäkatot oli maalattu liimavärillä valkoisiksi paitsi salissa, jossa oli maalattu konepaperi seinissä ja katossa, keittiön seinät oli paneloitu ja maalattu, kamarin rapattu ja valkaistu, kolme ovea olivat puoliranskalaisia peiliovia, ulkorappu oli katettu.

Vuonna 1877 talo muun muassa katettiin päreillä, useita huoneita korotettiin, uusia posliinikakluuneja muurattiin, sisäseinät ja –katot rapattiin. Lautarakenteisia kuisteja oli kaksi. Länsisiivessä kahden huoneen lattia ladottiin tiilistä. 1800-luvun loppupuolella katto katettiin asfalttihuovalla. Talossa toimi vuodesta 1884 neljän vuoden ajan käsityökoulu. Tohtori J.V. Johnssonin yksityinen synnytysairaala toimi talossa jonkin aikaa 1900-luvun vaihteessa. 1930-luvulla sisätiloja jaettiin pienemmiksi huoneiksi. Vuonna 1933 Kirkkokadun puoleiseen kulmaukseen puhkaistiin ovi myymälää varten. Kulmauksessa toimi maitokauppa vuoteen 1963. Vuoden 1934 korjauksessa myös rakennuksen eteläpäähän Kuninkaankadun puolelle oli piirretty katuovi. Silloin rakennukseen tehtiin myös muun muassa kylpyhuoneet ja wc:t. Taloa korjattiin myös 1950-luvulla. 1970-luvulta 1980-luvun alkuun korttelin rakennukset restauroitiin museotarkoitukseen.

Lähteet

Niiranen, T., Setälä, H. & Morris, D. (1982). Kuopion ulkomuseo. Kuopio: Kuopion museo. 25-31, 54, 58

Kuopion kaupungin museot (2018). Kuopion korttelimuseo. Saatavissa: <https://kuopionkorttelimuseo.fi/> (11.6.2019)

KUOPIO

KIRKKOKATU 22, KUOPION KORTTELIMUSEO

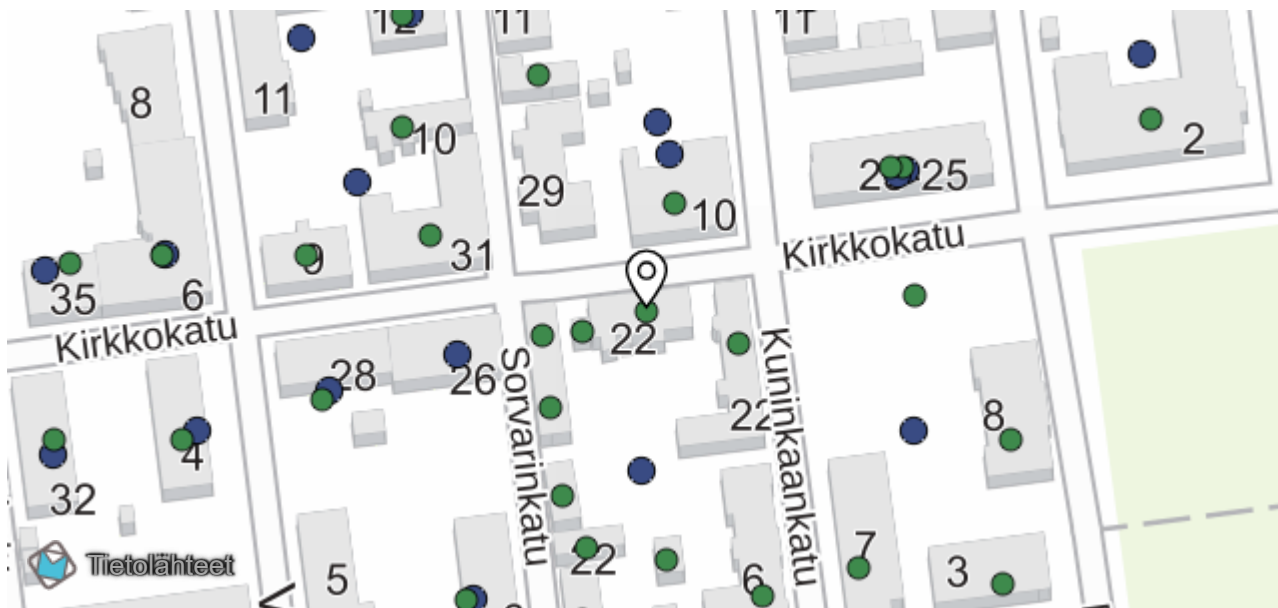
RAKENNUS 3

(Katri Nousiainen 26.6.2019)

(Katri Nousiainen 26.6.2019)

Id:	300941
Rakennustunnus:	102777611T
Rakennustyyppi:	hallinto- ja toimistorakennukset
Alkup. käyttö:	ei täytetty
Nyk. käyttö:	151 toimistorakennukset
Ajoitus:	1849
Suunnittelija:	ei täytetty
Kerrosluku:	(1)+1+(1)
Perustus:	kivi

Runko:	hirsi
Vuoraus:	rappaus
Ulkoväri:	keltainen, ruskea
Kattomuoto:	aumakatto
Kate:	pelti, lauta
Ikkunat:	ei täytetty

Kuvaus

Rakennus sijaitsee Kirkkokadun varrella. Se on rapattu ja väriltään keltainen. Kivijalka on myös rapattu ja maalattu harmaalla. Rakennuksen julkisivua on jaettu pylväillä ja nurkat on korostettu myös. Ne on maalattu ruskeiksi. Ikkunoiden vuorilaudat ovat myös ruskeat. Sisäpihalla on kaksi puista umpikuistia sekä kellari, joissa on lautakatot. Talossa on museon toimistotiloja sekä KierrätysTaidetyöpaja.

Historia

Kuopion pitäjään rakennettiin kärejätupa vuonna 1737, mutta jo sitä ennen Kuopiossa oli kärejätupa 1600-luvun puolestavälistä, joka mahdollisesti purettiin. 1770-luvulla talo oli niin huonossa kunnossa, että kärejiä istuttiin muualla ja 1810-luvun lopulla taloa jälleen arvosteltiin kelpottomaksi. Se sijaitsi korttelin keskiosassa. Kiinteistön omisti Kuopion kihlakunta ja korttelia isännöi mm. August Abraham Forstén, jonka aikana alueelle tehtiin uudistussuunnitelma. Vuonna 1849 Kirkkokadun varteen rakennettiin nykyinen talo, jonka itäpäädyn rakenteissa todennäköisesti käytettiin vanhan kärejätuvan hirsiiä. Rakennuksessa oli kahdeksan huonetta: viisi kamaria, pakaritupa ja kaksi porstuaa. Talo oli punamullattu, kivijalka kalkittu ja lautakatto käsitelty kivihiiliöljyllä. Talon alle rakennettiin holvattu kellari.

Rakennuksessa oli yksitoista ikkunaa, joista suurin osa kaksinkertaisilla laseilla. Sisällä oli leveät lattialankut, jotka oli maalattu neljässä huoneessa. Sisäkatot olivat laudasta viidessä huoneessa. Talossa oli myös kahdeksan puoliranskalaista öljymaalattua ovea. Pakarituvan ovi oli paneloitu ja eteisen kolme ovea olivat yksinkertaiset. Eteisestä oli portaat vintille. Kellariin oli oma sisäänkäyntinsä. Talossa oli kaksi tiilikakluunia ka kakeliuunia. Pakarituvassa oli leivinuuni.

Vuonna 1877 talo revetoitiin ulkoa tiilillä ja rapattiin, väliseinien pitkänurkat sahattiin pois, lautakatto muutettiin pärekatoksi, kuisteja oli remontin jälkeen kaksi. Sisällä oli korjauksen jälkeen kuusi asuinhuonetta, keittiö, pakaritupa ja tamppuuri, ja kaakeliuuneja oli yhteensä seitsemän. Tontti oli piirilääkäri E. Nylanderin hallussa. Vuonna 1887 kuusiruutuisista ikkunoista kolme suurennettiin yhdeksänruutuisiksi, 1880-luvun lopulla katto katettiin asfalttihuovalla, ja taloon varustettiin laboratorio, joka poistettiin vuonna 1892 Nylanderin kuoleman jälkeen.

Kortteli siirtyi Nylanderilta lukkarin leskelle Anna Helena Kemiläiselle vuonna 1896, Kemiläiseltä useille omistajille vuonna 1934 ja Kuopion kaupunki osti tontin vuonna 1952. Talo oli pääasiassa asuinkäytössä, mutta siinä toimi myös esimerkiksi Sisälähetysseuran yömaja 1940-luvulta 1950-luvun alkuun. Yömajan jälkeen talossa asui neljä perhettä. Vuonna 1973 rakennuksen länsipäätyä alettiin korjata ulkomuseon toimistoksi. Itäpäädyssä oli osa museon konservointilaitosta, joka siirrettiin pois keväällä 1982 museokahvilan tieltä.

Lähteet

Niiranen, T., Setälä, H. & Morris, D. (1982). Kuopion ulkomuseo. Kuopio: Kuopion museo. 16-25

Kuopion kaupungin museot (2018). Kuopion korttelimuseo. Saatavissa: <https://kuopionkorttelimuseo.fi/> (11.6.2019)

KUOPIO

KIRKKOKATU 22, KUOPIO KORTTELIMUSEO

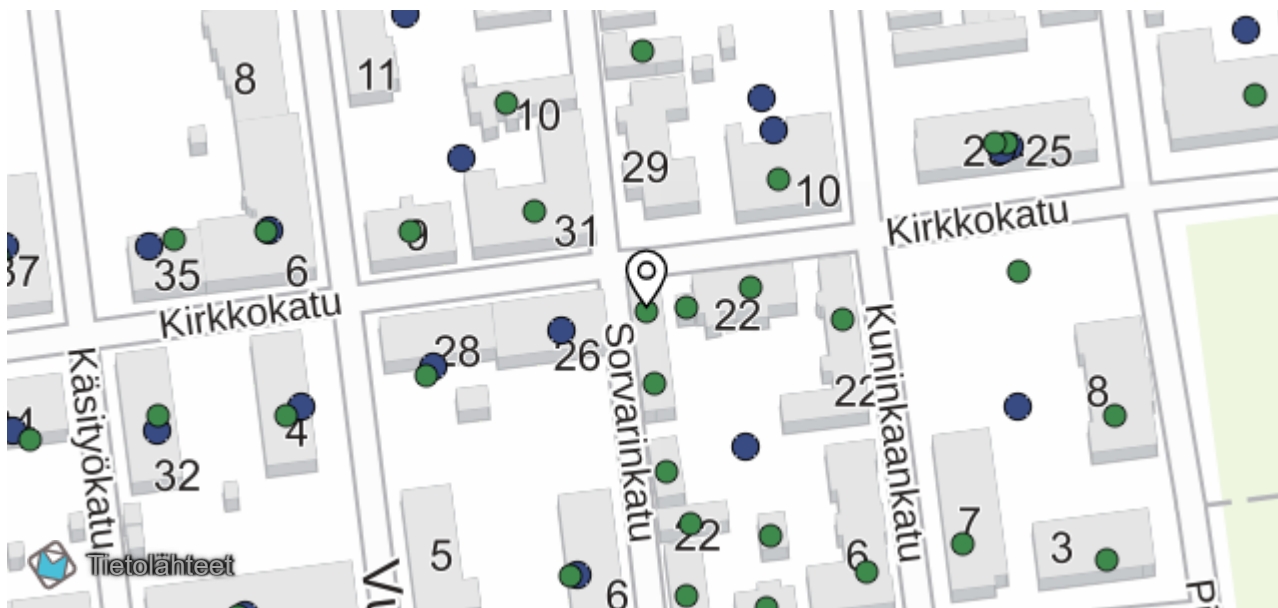
RAKENNUS 4

(Katri Nousiainen 26.6.2019)

(Katri Nousiainen 26.6.2019)

Id:	300943
Rakennustyyppi:	aitat
Alkup. käyttö:	941 talousrakennukset
Nyk. käyttö:	941 talousrakennukset
Ajoitus:	1849
Suunnittelija:	ei täytetty
Kerrosluku:	ei täytetty
Perustus:	kivi
Runko:	hirsi

Vuoraus:	osin vaakalaudoitus
Ulkoväri:	punainen, beige, valkoinen
Kattomuoto:	puolikas aumakatto
Kate:	päre
Ikkunat:	ei täytetty

Kuvaus

Punamullattu aittarakennus Kirkkokadun ja Sorvarinkadun kulmassa. Kirkkokadun puoleinen pääty on vuorattu vaakalaudoituksella muodostaen symmetrisen vastapainon Kuninkaankadun empirerakennuksen päädylle.

Historia

Hirsinen pitkänurkkainen aittarakennus vuodelta 1849. Rakennuksessa on sijainnut varastoja, vaunuliiteri, talli, puuliiteri, navetta ja kolme lautarakenteista käymälää. Puuliiterin alla oli hirsiseinäinen jääkellari. Rakennus oli punamullattu ja kivijalka rapattu. Lautakatto oli käsitelty kivihiiliöljyllä ja se katettiin päreillä vuonna 1877. Kivirappuja oli viidet, käymälöihin vei kahdet raput ja varaston vintille yhdet. Varastoa käytettiin viljan varastointiin. Rakennuksessa oli kaksi pariovea ja kolme tavallista ovea, vintinluukkuja oli kolme. Rakennuksen eteläpää, jossa sijaitisivat käymälät, purettiin huonokuntoisena pois 1970-luvulla. Ns. kärjäatalon asukkaat käyttivät käymälöitä vielä 1960-luvulla.

Lähteet

Niiranen, T., Setälä, H. & Morris, D. (1982). Kuopion ulkomuseo. Kuopio: Kuopion museo. 33-35

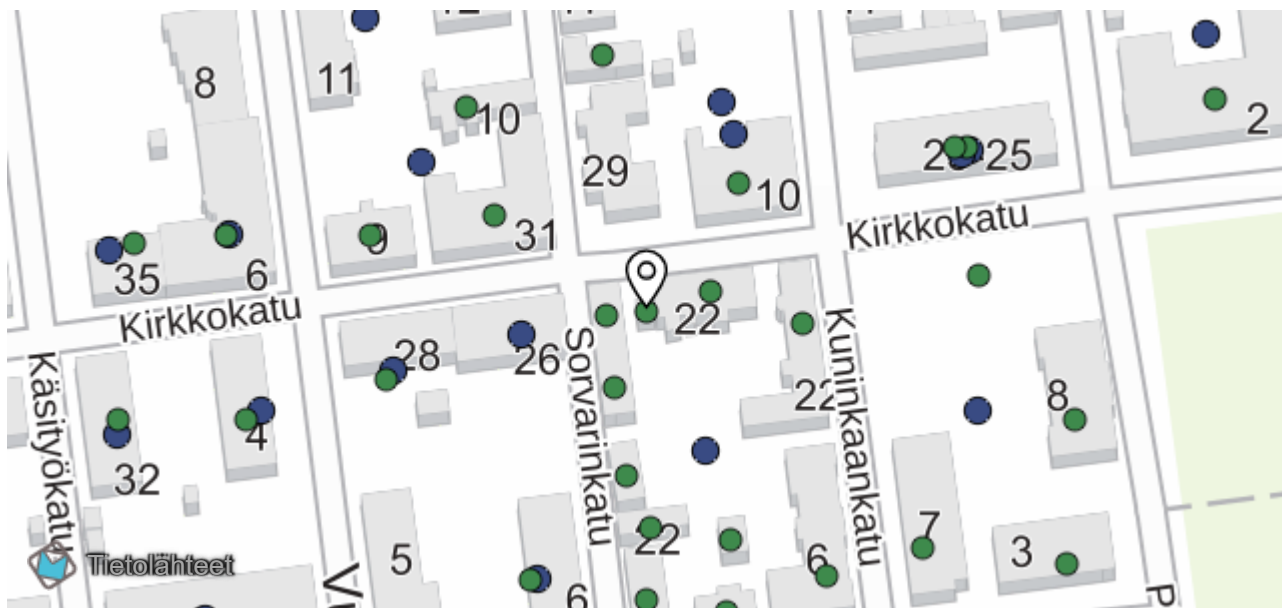
KUOPIO

KIRKKOKATU 22, KUOPION KORTTELIMUSEO

RAKENNUS 5

(Katri Nousiainen 26.6.2019)

Id:	300942
Rakennustunnus:	102777612U
Rakennustyyppi:	aitat
Alkup. käyttö:	941 talousrakennukset
Nyk. käyttö:	941 talousrakennukset
Ajoitus:	1849?
Suunnittelija:	ei täytetty
Kerrosluku:	1
Perustus:	kivi

Runko:	lankku
Vuoraus:	ei täytetty
Ulkoväri:	punainen
Kattomuoto:	pulpettikatto
Kate:	huopa
Ikkunat:	ei täytetty

Kuvaus

Lankuista tehty pulpettikattoinen punamullattu aitta. Sijaitsee vanhan käräjätuvan vieressä.

Historia

Aitta on pystytetty rapatun rakennuksen länsipäähän v. 1849. Aitta oli lankuista ja lautakattoinen, jossa oli laarit ja lattiat pontatuista lankuista. Siinä oli muurattu trossipohja. Aitta katettiin päreillä vuonna 1877 ja se oli ulkoa punamullattu. Rakennus on saatettu vain siirtää nykyiselle paikalleen tontin toisesta kohtaa ja se saattaa siten olla jo aikaisemmin rakennettu kuin 1849.

Lähteet

Niiranen, T., Setälä, H. & Morris, D. (1982). Kuopion ulkomuseo. Kuopio: Kuopion museo. 33

KUOPIO

KIRKKOKATU 22, KUOPION KORTTELIMUSEO

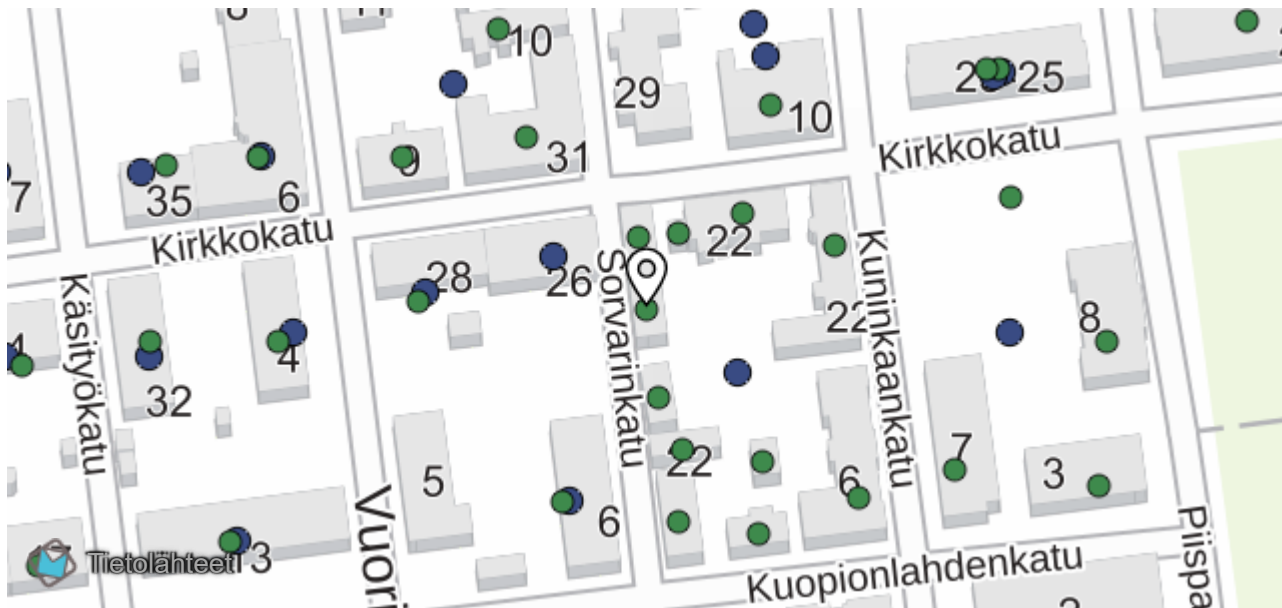
RAKENNUS 6

(Katri Nousiainen 26.6.2019)

(Katri Nousiainen 26.6.2019)

Id:	300944
Rakennustyyppi:	aitat
Alkup. käyttö:	941 talousrakennukset
Nyk. käyttö:	323 museot ja taidegalleriat
Ajoitus:	1862
Suunnittelija:	ei täytetty
Kerrosluku:	ei täytetty
Perustus:	kivi
Runko:	hirsi

Vuoraus:	ei täytetty
Ulkoväri:	punainen, valkoinen
Kattomuoto:	harjakatto
Kate:	päre
Ikkunat:	ei täytetty

Kuvaus

Punamullattu hirsiaitta sijaitsee Sorvarinkadun myötäisesti, viereisen aitan perässä. Rakennuksen nurkat, ovien ja ikkunoiden vuorilaudat sekä räystäävät ovat laudasta ja valkoiset. Sisäpihan puolella on kolmet pariovet, kaksi yläluukua ja ristikkoikkuna. Keskimmäistä sisäänkäyntiä on korostettu. Ovet ja luukut ovat vaaleansiniset. Päädyssä on ovi ja päätyikkuna.

Historia

Rakennus numero 4:n puretun eteläpäädyn paikalle on siirretty tilalle hirsiaitta Puijonkatu 10:stä vuodelta 1862. Rakennuksessa on liiteri, kaksi makasiinia ja ulkokäymälä. Aitassa oli alun perin kaksi makasiinia ja kaksi käymälää lantaloineen. Aitassa on tehty tilamuutoksia. Rakennus siirrettiin sen nykyiselle paikalle vuonna 1980. Rakennuksen käymälä on restauroitu 1940-luvun asuun ja se on esillä yleisölle kesäisin.

Lähteet

Niiranen, T., Setälä, H. & Morris, D. (1982). Kuopion ulkomuseo. Kuopio: Kuopion museo. 33-35

Kuopion kaupungin museot (2018). Kuopion korttelimuseo. Saatavissa: <https://kuopionkorttelimuseo.fi/> (11.6.2019)

KUOPIO

KIRKKOKATU 22, KUOPION KORTTELIMUSEO

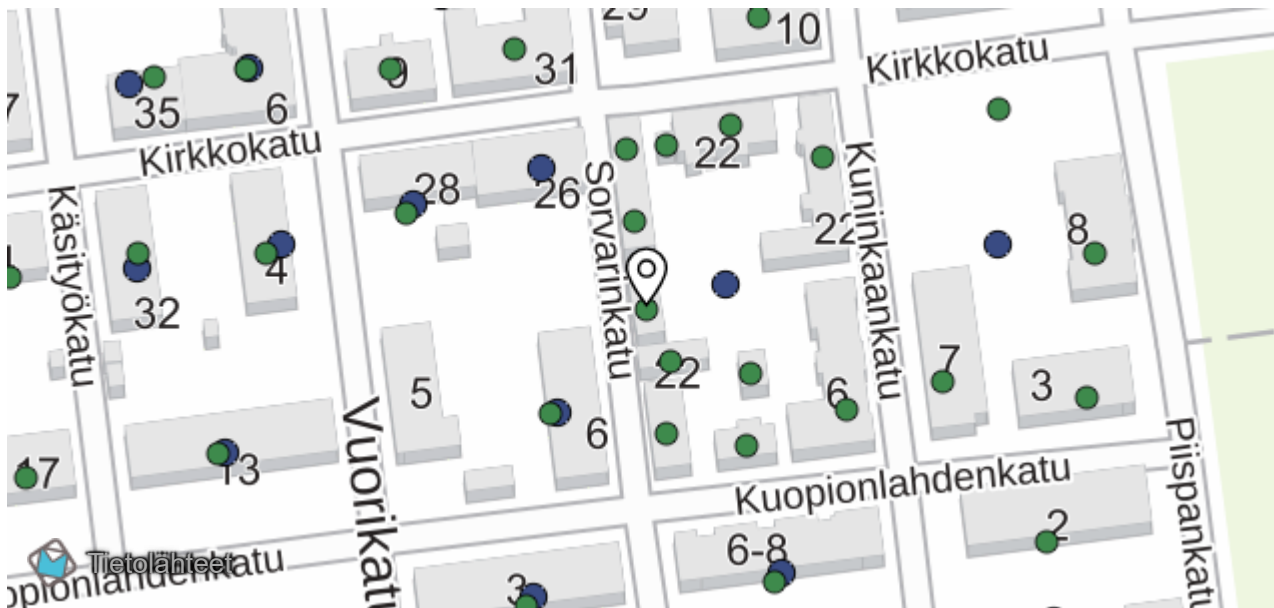
RAKENNUS 7

(Katri Nousiainen 26.6.2019)

(Katri Nousiainen 26.6.2019)

Id:	300945
Rakennustunnus:	102777614W
Rakennustyyppi:	asuinrakennukset
Alkup. käyttö:	013 muut erilliset pientalot
Nyk. käyttö:	323 museot ja taidegalleriat
Ajoitus:	1850-luku?
Suunnittelija:	ei täytetty
Kerrosluku:	1+(1)
Perustus:	kivi

Runko:	hirsi
Vuoraus:	vaakalaudoitus
Ulkoväri:	keltainen, valkoinen
Kattomuoto:	harjakatto
Kate:	pelti
Ikkunat:	ei täytetty

Kuvaus

Hirsinen rakennus sijaitsee Sorvarinkadun varrella. Sen vaakalaudoitus on väriltään keltainen ja vuorilaudat, nurkat, pylvääät ja listat ovat valkoiset. Sorvarinkadun puolen ikkunoissa ei ole vuorilautoja ja ne ovat 6-ruutuiset. Sisäpihan puoleiset ikkunat ovat lähinnä T-ikkunoita.

Historia

Rakennusvuotta ei tiedetä, mutta samanmuotoinen rakennus löytyy kartasta vuodelta 1856. Rakennuksen omisti työmies Petter Koponen ja rakennus vuorattiin vuonna 1871 vaakalaudoituksella, kadun puolelle tehtiin yksi ikkuna lisää ja yhtä siirrettiin symmetrian saavuttamiseksi, neliruutuiset ikkunat vaihdettiin kuusiruutuisiksi, jotka vaihtuivat myöhemmin kolmiruutuisiksi, katto tehtiin päleistä ja rakennuksen ulkoseinissä oli epätäydelliset pilasterit. Rakennuksessa oli kolme huonetta, kaksi kakluunia ja liesi-leivinuuni. Vuonna 1899 uusi omistaja Wilho Hiltunen puratti toisen kakluunin ja pystytti tilalle yhdistetyn hellan ja kakluunin. Päätyhuoneet oli jaettu kahtia. Vuonna 1910 talo siirtyi Antti Hirvoselle ja myöhemmin hänen sukulaisilleen Keinäsille, jotka asuttivat talon toista huoneistoa vuodesta 1920 lähtien. 1900-luvulla talon suurimmat muutostyöt tehtiin vuosina 1910, 1922 ja 1952. Esimerkiksi ikkunoita, uuneja ja väliseiniä muutettiin, ja viemäri sekä vesijohto saatiin ennen sotia. Talon alla oli kellari. Talo on ollut muun muassa työmiesten ja käsityöläisten omistuksessa. Talo siirrettiin museokortteliin Tulliportinkatu 36:sta vuonna 1974 Sorvarinkadulta puretun asuintalon paikalle. Talossa esitellään 1910-1920-lukujen kutojan tupaa ja räätälin verstasta.

Lähteet

Niiranen, T., Setälä, H. & Morris, D. (1982). Kuopion ulkomuseo. Kuopio: Kuopion museo. 37-39

Kuopion kaupungin museot (2018). Kuopion korttelimuseo. Saatavissa: <https://kuopionkorttelimuseo.fi/> (11.6.2019)

KUOPIO

KIRKKOKATU 22, KUOPION KORTTELIMUSEO

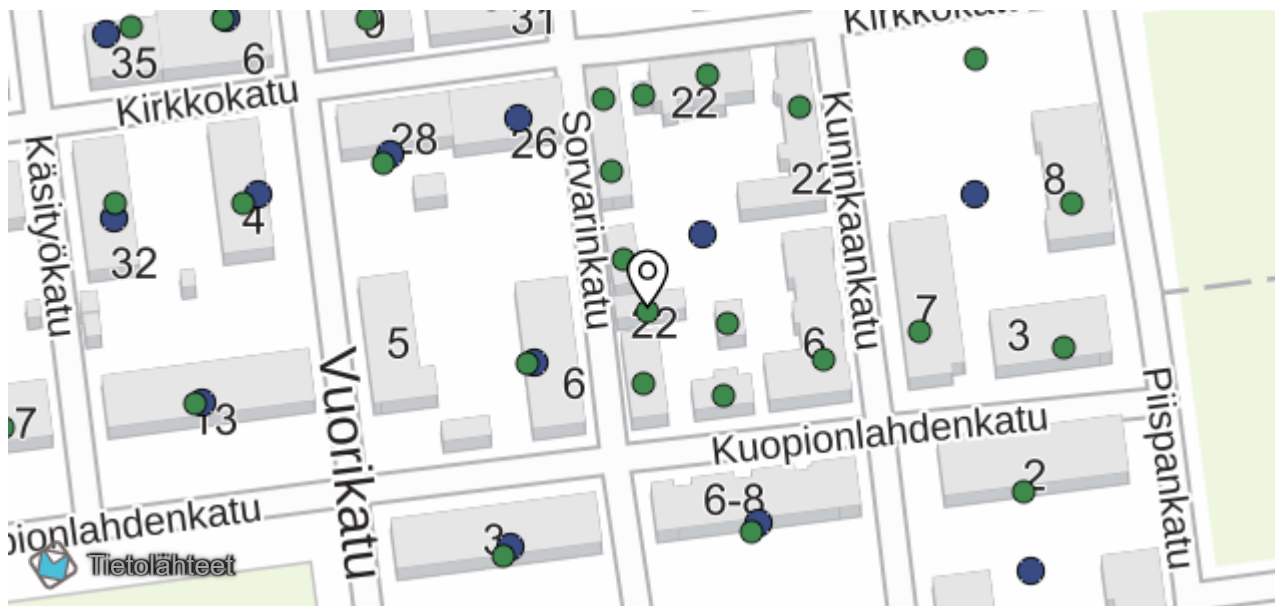
RAKENNUS 10

(Katri Nousiainen 26.6.2019)

(Katri Nousiainen 26.6.2019)

Id:	300946
Rakennustunnus:	102777613V
Rakennustyyppi:	aitat
Alkup. käyttö:	941 talousrakennukset
Nyk. käyttö:	323 museot ja taidegalleriat
Ajoitus:	1834-1870
Suunnittelija:	ei täytetty
Kerrosluku:	1
Perustus:	kivi

Runko:	hirsi
Vuoraus:	ei täytetty
Ulkoväri:	punainen
Kattomuoto:	harjakatto
Kate:	päre
Ikkunat:	ei täytetty

Kuvaus

Punamullattu, pärekattoinen pitkä hirsiaitta pääty Sorvarinkadulle päin. Toisella puolella neljä sisäänkäyntiä ja kolme yläluukkua. Sisäpihan päädyssä yläluukku.

Historia

Pitkänurkkainen useampi osainen aittarakennus on tehty useammassa vaiheessa 1800-luvulla, noin vuosien 1834-1870 välillä. Osa rakennuksesta on purettu 1960-luvulla. Aitta käsittää makasiineja ja liiterin. Siirretty museokortteliin kauppiastontille pääty Sorvarinkadulle päin Kuninkaankatu 20:sta 1970-luvun puolessavälissä. Rakennuksen on lahjoittanut Gust. Ranin Oy.

Lähteet

Niiranen, T., Setälä, H. & Morris, D. (1982). Kuopion ulkomuseo. Kuopio: Kuopion museo. 37

Kuopion kaupungin museot (2018). Kuopion korttelimuseo. Saatavissa: <https://kuopionkorttelimuseo.fi/> (11.6.2019)

KUOPIO

KIRKKOKATU 22, KUOPION KORTTELIMUSEO

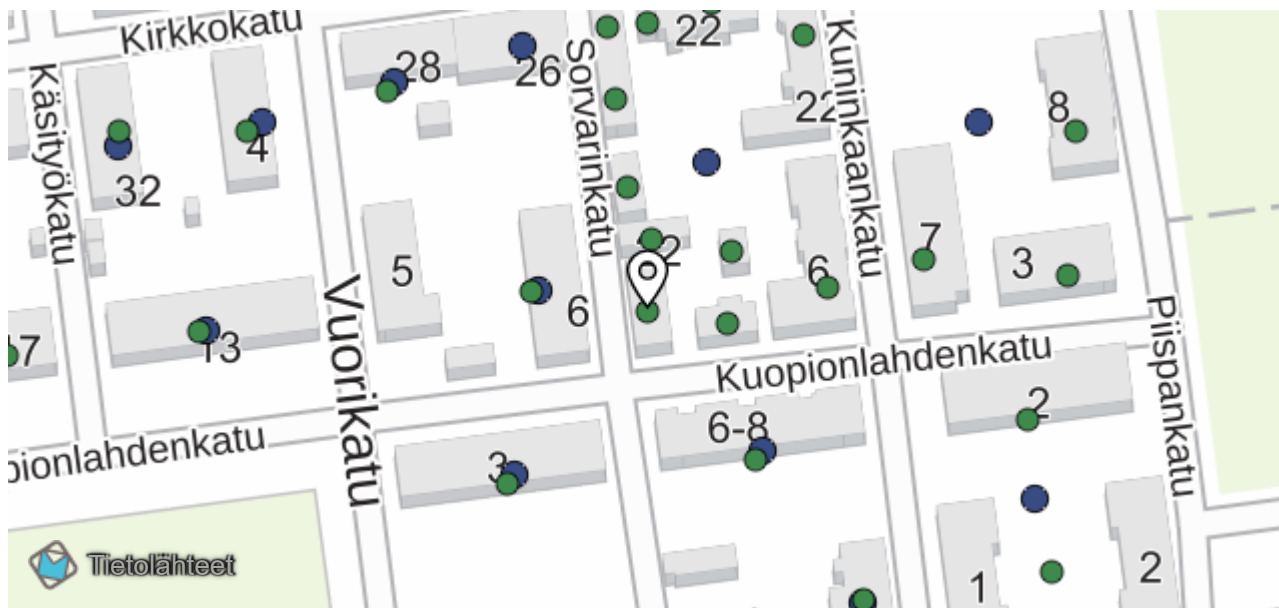
RAKENNUS 11

(Katri Nousiainen 26.6.2019)

(Katri Nousiainen 26.6.2019)

Id:	300947
Rakennustyyppi:	asuinrakennukset
Alkup. käyttö:	013 muut erilliset pientalot
Nyk. käyttö:	323 museot ja taidegalleriat
Ajoitus:	1700-luvun loppu
Suunnittelija:	ei täytetty
Kerrosluku:	1+(1)
Perustus:	kivi
Runko:	hirsi

Vuoraus:	pystyлаudoitus
Ulkoväri:	punainen, valkoinen
Kattomuoto:	mansardikatto
Kate:	pelti
Ikkunat:	ei täytetty

Kuvaus

Rakennus sijaitsee Sorvarinkadun ja Kuopionlahdenkadun kulmassa. Sen pystyлаudoitus on punainen ja nurkat, pylväät, räystäslisat, ikkunat ja oven vuorilaudat valkoiset. Ensimmäisen kerroksen ikkunat ovat 6-ruutuiset ja toisen kerroksen päätyikkunat sekä lappeiden kattoikkunat ovat neliruutuiset.

Historia

Rakennuksen rakennutti Minna Canthin kadun ja Maaherrankadun kulmaan kauppias ja valtiopäivämies Samuel Backman 1700-luvun lopulla. Lautakattoisen rakennuksen punamullatut hirsiseinät verhoiltiin pystyлаudoituksella ja maalattiin keltaiseksi vuoden 1830 tienoilla. Myöhemmin talo on ollut muun muassa valkoinen ja harmaa. Talossa oli kymmenen huonetta ja kaksi holvattua kellaria. Rakennuksen sisätiloihin tehtiin muutoksia muun muassa vuonna 1873, ja rakennuksen ikkunoihin 1800-luvun ensimmäisellä puoliskolla ja 1920-luvulla. Rakennus oli alun perin asuinrakennus, mutta siinä on toiminut mm. ampumatarvikekauppa ja Satama-apteekki. Vuonna 1822 talon omisti kruununvouti Hipping ja vuonna 1833 apteekkari August Kellgren, joka maalautti omistamansa tontin rakennukset. Vuonna 1854 talo oli siirtynyt kauppias Pauloffille, jolla se oli 1870-luvun puoliväliin saakka, jolta se siirtyi kauppias Pekka Piriselle. Pirisellä oli talossa asunto sekä sekatarvikekauppa 1900-luvun alkuun. Rakennuksen väliseiniä on poistettu, uunit vaihdettu tai poistettu ja suuri osa pienemmistä yksityiskohdista uusittu nykyaikaisemmiksi 1900-luvun aikana.

Rakennus siirrettiin museokortteliin kahdessa osassa vuonna 1987 ja vuonna 1992 se avattiin yleisölle. Restauroinnissa talon ulkopuoli korjattiin edustamaan 1800-luvun puolivälin ja 1910-luvun välistä ulkoasua. Sisätiloihin on rakennettu 1910-1920-lukujen apteekki-interiööri sekä näyttelyhuoneita.

Lähteet

Niiranen, T., Setälä, H. & Morris, D. (1982). Kuopion ulkomuseo. Kuopio: Kuopion museo. 43-45.

Laaksonen, T. (1998). Kuopion korttelimuseo: Opaskirja. Kuopio: Kuopion kulttuurihistoriallinen museo. 35-36

Kuopion kaupungin museot (2018). Kuopion korttelimuseo. Saatavissa: <https://kuopionkorttelimuseo.fi/> (11.6.2019)

KUOPIO

KIRKKOKATU 22, KUOPION KORTTELIMUSEO

RAKENNUS 12

(Katri Nousiainen 26.6.2019)

(Katri Nousiainen 26.6.2019)

Id:	300948
Rakennustyyppi:	asuinrakennukset
Alkup. käyttö:	013 muut erilliset pientalot
Nyk. käyttö:	323 museot ja taidegalleriat
Ajoitus:	1856-1867
Suunnittelija:	ei täytetty
Kerrosluku:	1+(1)
Perustus:	kivi
Runko:	puu

Vuoraus:	vaakalautoitus
Ulkoväri:	keltainen, valkoinen
Kattomuoto:	harjakatto
Kate:	pelti
Ikkunat:	6-ruutuiset, 2-ruutuinen lunetti

Kuvaus

Pieni asuinrakennus sijaitsee tontin keskiosassa. Se on vaakalautoitettu ja väriltään keltainen. Nurkkapilasterit, leveä räystääslista, ikkunoiden vuorilaudat profiloidulla otsalaudalla ja listat ovat valkoiset. Toisen sivun keskimmäinen ikkuna on laudoitettu umpeen. Toisessa päädyssä on pieni lunetti-ikkuna.

Historia

Talo on rakennettu aikavälillä 1856-1867 Puijonkatu 29:ään. Se sijaitsi alkujaan kadun varressa, mutta siirrettiin 1930-luvun puolivälissä tontin keskiosaan. Talo on vuorattu luultavasti 1870-luvun tienoilla. Rakennuksen kuistia laajennettiin P. Saastamoisen piirustusten mukaisesti vuonna 1893. Kuisti oli lähes pitkän sivun mittainen kaksioportainen kylkiäinen, johon sisältyi myös kaksi varastoa. Katusivun eteläisintä ikkunaa suurennettiin näyteikkunaksi vuonna 1929 Emil Uotisen muutospiirustusten mukaisesti. Vuonna 1934 Aarre Ekman laati piirustukset talon siirtämiseksi. Suunnitelmaan sisältyi eteinen, kaksi huonetta ja komeroita, uunit jouduttiin uusimaan kokonaan, näyteikkunaa pienennettiin ja kuisti muutettiin ulkorapuksi. Myöhemmin huoneiden välille tehtiin ovi ja komeroiden väliseiniä siirrettiin. Talo oli lähinnä asuinkäytössä, mutta 1920- ja 1930-luvun taitteessa siinä oli myös liiketiloja. Museokortteliin se siirrettiin kokonaisena Suomen Yhdyspankin lahjoittamana vuonna 1975. Talossa esitellään 1930-luvun kaupunkilaisperheen kotia.

Lähteet

Niiranen, T., Setälä, H. & Morris, D. (1982). Kuopion ulkomuseo. Kuopio: Kuopion museo. 39-41

Kuopion kaupungin museot (2018). Kuopion korttelimuseo. Saatavissa: <https://kuopionkorttelimuseo.fi/> (11.6.2019)

KUOPIO

KIRKKOKATU 22, KUOPION KORTTELIMUSEO

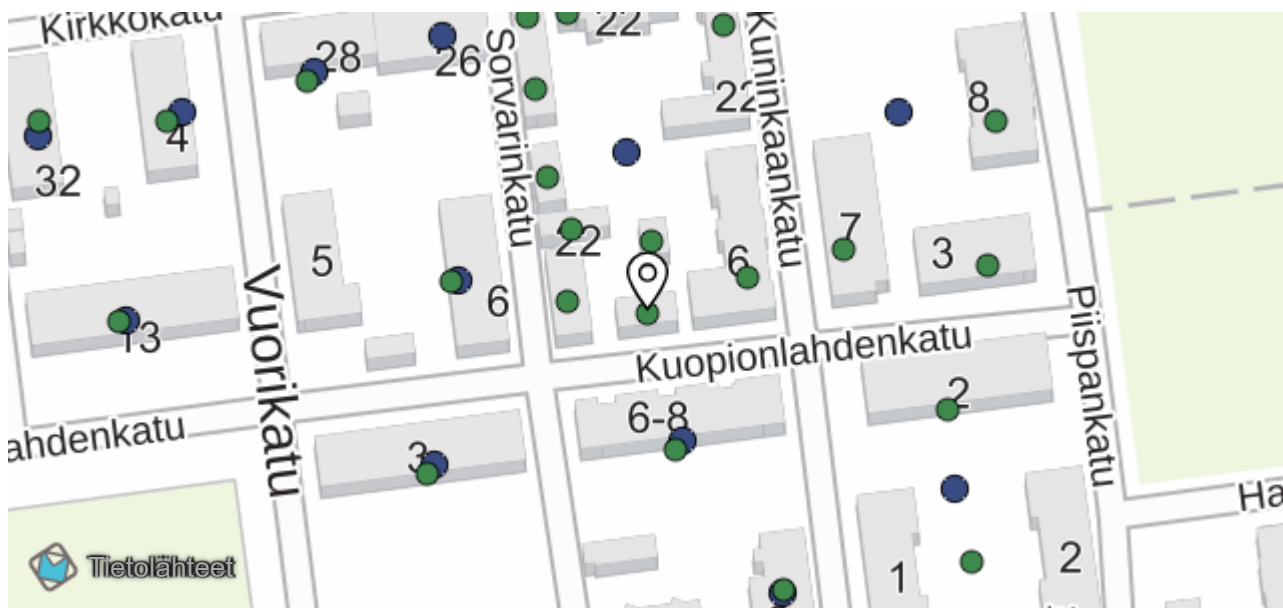
RAKENNUS 13

(Katri Nousiainen 26.6.2019)

(Katri Nousiainen 26.6.2019)

Id:	300949
Rakennustyyppi:	pajat/verstaat
Alkup. käyttö:	692 teollisuus- ja pienteollisuustalot
Nyk. käyttö:	323 museot ja taidegalleriat
Ajoitus:	1826-1834
Suunnittelija:	ei täytetty
Kerrosluku:	1+(1)
Perustus:	kivi
Runko:	hirsi

Vuoraus:	vaakalaudoitus
Ulkoväri:	keltainen, valkoinen
Kattomuoto:	harjakatto
Kate:	pelti
Ikkunat:	ei täytetty

Kuvaus

Hirsitalo sijaitsee Kuopionlahdenkadun varrella. Vaakalaudoitus on väriltään keltainen ja listat, nurkat ja ikkunoiden vuorilaudat ovat valkoiset. Ikkunat pääasiassa 6-ruutuisia. Päädyissä ja kuistissa on lunetti-ikkunoita sekä kuistin vieressä neliruutuinen ikkuna. Oven yläpuolella olevassa matalassa 5-ruutuisessa ikkunassa on koristeelliset vuorilaudat.

Historia

Talo on tehty alun perin puusepän verstaaksi vuosien 1826-1834 välillä, paritupapohjainen. Alkujaan hirsipintainen ja punamultamaalilla maalattu talo sai lautavuorauksen luultavasti osittain 1870-luvulla ja kokonaan 1900-luvun alussa. 1870-luvulla rakennuksessa oli kolme asuinhuonetta ja eteinen, kaksi kaakeliuunia ja leivinuuni liesineen, ja katto oli päreistä. Tupa oli jaettu kyökkiin ja kahteen kamariin, joihin oli myös muurattu lämmitysuunit, ennen vuotta 1889. Silloin myös toisen päädyn kamarista erotettiin kyökki. Kyökin puolelle muurattiin liesi ja kamarin puolelle lämmityskakluuni. Myöhemmissä korjauksissa on tehty ja suljettu väliovia ja uusittu sisäpintoja. Rakennus on siirretty nykyiselle paikalleen museokortteliin Snellmaninkatu 15:sta vuonna 1979. Talossa esitellään suutarin ja teollisuustyöläisperheen asumista 1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alulla.

Lähteet

Niiranen, T., Setälä, H. & Morris, D. (1982). Kuopion ulkomuseo. Kuopio: Kuopion museo. 41-43

Kuopion kaupungin museot (2018). Kuopion korttelimuseo. Saatavissa: <https://kuopionkorttelimuseo.fi/> (11.6.2019)